

CONFIDENTIAL

LIMITED DISTRIBUTION

READ AND DESTROY

-25-

ITEM No. 8351/55

IX
Sept 30
VI/525

HUNGARY

EXILE /1200/
Refugees /1204 a/

NEWS AND OPINIONS FROM BUDAPEST.

SOURCE ROME: A recent emigree.

DATE OF OBSERVATION: Up to July 1955.

CORRESPONDENT'S NOTE: Source did not know that she was being questioned by an RFE reporter and was not willing to talk to an RFE representative. For this reason, and because of the nature of its content, this report should not be published. Source's attitude toward RFE also accounts for the incomplete nature of the report.

ENGLISH SUMMARY: Source states that she rarely listened to foreign broadcasts, because her work kept her too busy. She preferred BBC when she did listen to the radio, as "this is the only reliable radio station. RFE does not know what is going on in Hungary, but, nevertheless, boldly broadcasts what is, in reality, utter nonsense."

Her friends feel as she does about RFE and also about the "stupid balloons sent to the peasants, who, however, believe in them."

The report speaks of gossip in BUDAPEST theatrical circles; of Anna KETHLY, whom source met at Baron HATVANY's home. Among the Hungarians living in the West, source puts much hope in Lipót BARANYAI, former President of the National Bank of Hungary.

EVALUATION COMMENT: All persons cited in this report are known. The described living conditions in BUDAPEST are in line with information available in our files.

Subsource also expresses her personal opinions, and the respective statements must be taken as individual views.

x x x

/more/

Forrás a Magyar Állami Balettiskola tanárnője, lakik Budapesten a Sallai utcában a Margithid közelében. Mint olasz állampolgár tavasszal kiutazási engedélyt kért olaszországi ügyeinek rendezésére. Húrom hónapon belül megkapta és miután a Balettiskolától szeptember egyig fizetés nélküli szabadságot kért és kapott, július végén Rómába érkezett. Itt elhatározta, hogy nem megy haza és előbb szeptember 15-ig kérte szabadságának meghosszabbítását, majd egy évi fizetés nélküli szabadságot kért, amire eddig még választ nem kapott. Eddig kétszer volt ez ügyben a római magyar követségen. Semmiképpen nem megy haza, de félti a lakását, butorait, bár beköltöztetett egy ismerős családot a lakásába.

Ittartózkodása költségeire 200.000 L-t kapott nagyon előnyös hivatalos árfolyamon, ez azonban már elfogyott, így most Torinóban egy tánciskolához szerződött le, ahol lakást, kosztot és havi 60.000 L-t fog kapni október 1-től.

Pesten a Balettiskola a volt Operaház kávéház épületében van, LORINCZ G. Örgy az igazgató. Az idén felvételre 1.500 jelentkező volt és igen szigorú rostálás után 30-t vettek fel. Nem számított egyáltalán a származás. Kb. 150 tanuló van 9-19 évig káprzik ki őket. Kiképzés kitűnő. Kézen az iskola tantinjában szokott, nagyon egyszerűen, hetenként egyszer, legfeljebb kétszer kapnak huszt.

Színházak állandóan tömve vannak, mióta letettek róla, hogy vonalas darabokat adjanak. Azokba senki sem ment.

A színészeknek is szörnyű volt, mert néha két nappal az előadás előtt vagy néha éppen a főpróbán hozták a minisztériumból az új ukázt, hogy ezt, vagy azt meg kell változtatni, ilyen vagy olyan új mondatot beleszúrni.

Az erkölcsökre nagyon vigyáznak. Tavasszal volt egy nagy tanácskozás az Operaházban, hogy "A csodálatos mandarin"t hogyan lehetne úgy átdolgozni, hogy az hozható legyen. A népművelési minisztérium egyik női tisztviselője lefújta az egészet, azzal hogy erkölcsileg kifogásolható.

Az emberek szomorúak és már semmiben sem bíznak. Ő többször járt templomban, különösen, hogy édesanyját elkísérje, de bizony nem találta már azt a vallási buzgóságot mint még 3-4 évvel ezelőtt is.

Mikor MINDSZENTY úgynevezett kiszabadulásáról a kommuniqué hallotta abszolút nem érintette, sem őt sem barátait. "Jó hogy egyáltalán élve maradt" ez volt a saját gondolata és mindenki el van fásulva, csak a saját bajával törődik.

Százalékkal ki sem lehet fejezni, hogy milyen kevés a kommunista az országban. Még a hadseregben, a rendőrségben sem bizhat meg a rasszim.

A felszabadulásról azt hiszi, hogy az amerikaiak kimanővrozzák az oroszokat az országból és azután szabadválasztástakat rendelnek el, talán úgy, hogy négyhatalmi felügyelet alatt folyék le, tehát az oroszokkal is. Szerinte háború nem lesz.

Szerinte odahaza vannak emberek, akik a kommunizmus bukása után készülnek arra, hogy a kormányzást átvegyék. Hogy kik azok, megmondani nem tudná, de biztos benne hogy így van. Az emigránsok közül BARANYAI Lipót nevét említette, mint akiben nagyon bíznak, hogy ő fogja majd gazdaságilag rendbe hozni az országot. Szerinte ő az egyedüli, aki intaktságát az emigrációban is megőrizte, a többiek mint eladták magukat az amerikaiaknak. NAGY Ferencet rettenetesen lenézik, az ő egyenlege sok mindennek az oka.

Hallotta egy gyakran vidékre utazó ismerőstől, hogy a parasztoknál mindenütt kézről kézre járnak "azok a buta amerikai röplapok, amiket valami ballonokról szórnak le." A forrás maga illet nem látott, de barátai szerint igen buta ember ülhet fel nekik. Hiszen mióta ígéretik már....

Maga rádiót csak ritkán hallgatott, de ha igen, akkor is csak a BBC-t, mert annak lehet egyedül hinni. A Szabad Európások olyan "nagy pofával" beszélnek, mintha mindent tudnának ami odahaza történik, pedig "még a magamfajta kis ember is csak nevet naiv bemondásaikon." ha néha bement valahová, ahol éppen a RFE-t hallgatták, legszívesebben a cipőjét szerette volna a rádióhoz vágni.

/Rádióról egyáltalán nem akar beszélni "lefizetett banda az egész"/.

NAGY Imre alatt kezdettek az emberek újra öltözködni. A Váci utcán most már látni egy-egy pirinyó boltban összezsúfolva, cipészt, pulloverkészítőt, szabót, táskást. A Triznya cipőüzlet is újra megnyitott.

Kisfaludy Stroblt ismeri, nem kommunista, de öreg ember és már úgy sem fogja megérni a felszabadulást, hát ezért kiszolgálja őket és a legjobban kereső ember PESTen.

Hogy a felszabadulás után mi lesz, el sem tudja képzelni. A százezerszáma PESTre csődített falusi tömeg, nem lesz hajlandó vidékre visszamenni, annyi gyárigazgató van PESTen,

/more/

hogy Dunát lehet velük revesztetni, de bár egyik sem ért semmihez, nem lesz hajlandó visszamenni szuszternek. Az emigránsoktól nem sokat várnak, aki tédséges volt, az ugyan haza nem megy, az "amerikaiak által fizetett léhűtő társaság" meg otthon nem várnak."

Kérdésem: De hát ha nem amerikaiak, hát ki szabadítja majd fel az országot? Felszabadítani, felszabadíthatnak, de ne hozzák fehér lovon se Horthyt, se Nagy Ferencet. Jöjjenek haza a gazdasági szakemberek, mert ezek már elfelejtették otthon, hogy hogyan nő a buza, jöjjenek haza a tanárok, mert már nincs ember, aki nyelvet nyugati kultúrát tudna tanítani a gyerekeknek, jöjjenek haza a gyárosok és hozzanak magukkal tőkét, de se Nagy Ferenc, se Peyer, szóval politikus nem kell.....

End.

LIMITED DISTRIBUTION.

READ AND DESTROY